

POWIAT
DZIERŻONIOWSKI

MEDIACJA SZANSĄ NA POROZUMIENIE

Nieodpłatne porady prawne, obywatelskie i mediacja.

Czym jest mediacja? Korzyści z mediacji.

Przebieg mediacji. Mediacja w sprawach karnych.

Sąd Polubowny (Arbitrażowy).

Niniejszy e-book, został wydany w związku z realizacją przez

zadania publicznego pod nazwą:

„Prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz realizacja zadań z zakresu edukacji prawnej na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego w roku 2021”

Zadanie jest finansowane z budżetu Państwa, z części będącej w dyspozycji wojewodów, poprzez udzielanie dotacji celowej powiatom.

Opracowanie:

Anna Krenc

adwokat, mediator, doradca obywatelski

Słupia Kapitulna 89b, 63-900 Rawicz,

telefon: 603 264 262, e-mail: krenc.ania@gmail.com

WSTĘP

Skorzystaj z nieodpłatnych porad prawnych, obywatelskich i mediacji.

Potrzebujesz pomocy prawnika, doradcy, mediatora? Jesteś w trudnej życiowej sytuacji, na przykład potrzebujesz pomocy w rozłożeniu długu na raty, w spłacie pożyczek „chwilówek”, masz kłopoty mieszkaniowe, grozi Ci eksmisja, masz problemy pracownicze, z egzekucją alimentów, odziedziczyłeś długi, nie wiesz do jakiego urzędu pójść po pomoc, masz inne problemy związane ze sprawami życia codziennego? **Skorzystaj z nieodpłatnej pomocy prawnej, poradnictwa obywatelskiego lub mediacji. Darmową pomoc uzyskasz w ponad 1500 punktach nieodpłatnej pomocy prawnej w całym kraju.** Sprawdź, jak to zrobić.

Na czym polega usługa?

Doradca służy nieodpłatną poradą obywatelską. Zaproponuje działania dostosowane do Twojej indywidualnej sytuacji. Będzie Cię wspierał w rozwiązaniu problemu. Wskaże przysługujące Ci prawa i spoczywające na Tobie obowiązki, a w razie potrzeby sporządzi wspólnie z Tobą plan działania i pomoże w jego realizacji.

Prawnik udzieli nieodpłatnej pomocy prawnej przykładowo w sytuacjach sporu z pracodawcą, spółdzielnią lub sąsiadem, reklamacji w sklepie. Udzieli informacji i przygotuje projekt potrzebnego pisma, w tych sprawach, które nie toczą się przed sądem. A jeżeli sprawa jest już w sądzie, to napisze dla Ciebie projekt pisma o zwolnienie z kosztów sądowych, ustanowienie pełnomocnika z urzędu

w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądownoadministracyjnym.

Jeżeli jesteś w sporze i chcesz się porozumieć – skorzystaj z nieodpłatnej mediacji. **Mediator przeprowadzi mediację** pomiędzy Tobą a inną osobą, grupą osób lub instytucją, jak np. bank, wspólnota mieszkaniowa, spółdzielnia itd. A jeśli nie jesteś pewien, czy mediacja znajdzie zastosowanie do Twojej sprawy – przyjdź po informacje.

Uwaga: Z usługi nieodpłatnej mediacji wyłączone są mediacje prowadzone ze skierowania sądu oraz sprawy, w których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że w relacji stron występuje przemoc.

Pomoc uzyskasz na terenie całego kraju, w każdym z ok. 1500 punktów. **Nie obowiązuje rejonizacja.** Wystarczy się zapisać na dyżur, każdy powiat prowadzi telefon do zapisów i informacji. Wiele urzędów udostępnia również rejestrację elektroniczną. Na początku wizyty w punkcie złożysz oświadczenie, że nie jesteś w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy.

Osoby z trudnościami w poruszaniu lub komunikowaniu się mogą skorzystać z pomocy w dogodnym dla siebie miejscu, również w domu lub w miejscu wyposażonym w odpowiedni sprzęt wspomagający komunikację lub z dostępnym wsparciem tłumacza języka migowego. Mogą one również uzyskać poradę w szczególnych formach, na przykład przez telefon czy komunikator internetowy.

Kto może skorzystać?

Każdy, kto znajduje się w sytuacji, w której nie może ponieść kosztów odpłatnej pomocy iłoży takie oświadczenie w punkcie, w którym świadczona jest nieodpłatna pomoc, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie lub nieodpłatna mediacja.

Nieodpłatna pomoc prawna przysługuje także osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą (osoba samozatrudniona)

niezatrudniającej innych osób w ciągu ostatniego roku. Nieodpłatna pomoc prawna dla samozatrudnionych przedsiębiorców ma charakter pomocy de minimis.

Co musisz przygotować?

- dowód osobisty (paszport, lub inny dokument stwierdzający tożsamość – w przypadku braku numeru PESEL) - w celu wypełnienia oświadczenia o niemożności ponoszenia kosztów odpłatnej pomocy prawnej;
- dokumenty, które dotyczą twojego problemu – jeśli takie masz; możesz też po prostu opowiedzieć prawnikowi, doradcy lub mediatorowi o swoim problemie.
- dla samozatrudnionych – wszystkie zaświadczenia o pomocy de minimis oraz pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, otrzymanej w roku, w którym ubiegasz się o nieodpłatną pomoc prawną oraz otrzymanej w ciągu 2 poprzedzających ją lat podatkowych, albo oświadczenia o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie.

Co musisz zrobić?

- umówić się na wizytę telefonicznie pod numerem podanym przez urząd miasta, gminy lub w starostwie powiatowym (więcej informacji znajdziesz na stronie internetowej i BIP urzędu starostwa powiatowego);
- udać się do punktu na umówioną wizytę, zabierając dokumentację sprawy, jeżeli taką masz.

Gdzie skorzystasz z usługi?

W punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego lub nieodpłatnej mediacji po zapisaniu się pod specjalnym numerem telefonu udostępnianym w każdym starostwie. W każdym powiecie działają co najmniej dwa takie punkty. Informację o najbliższym punkcie znajdziesz m.in.:

- w starostwie powiatowym,
- w urzędzie gminy,
- w urzędzie miasta,

- na stronach internetowych urzędu starostwa powiatowego i urzędów gmin na obszarze tego powiatu,
- na stronie internetowej o darmowej pomocy prawnej i nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim <https://np.ms.gov.pl/>

Co to znaczy, że pomoc jest nieodpłatna?

Usługi nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i nieodpłatnej mediacji są **całkowicie bezpłatne**. System nieodpłatnego poradnictwa jest finansowany przez państwo.

Ile będziesz czekać?

Termin zależy od liczby osób, które zgłoszą się do punktu. Pomoc jest udzielana według kolejności zgłoszeń. Z ważnych powodów pomoc uzyskasz poza kolejnością.

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 294 z późn. zm.)

źródło: <https://www.gov.pl/web/qov/skorzystaj-z-darmowej-pomocy-prawnej>

Czym jest MEDIACJA?

Co to jest mediacja?

Mediacja to alternatywna forma rozwiązywania sporów, w której bezstronna, neutralna osoba trzecia pomaga spierającym się stronom w osiągnięciu wzajemnie akceptowalnego porozumienia.

Mediacja oznacza zorganizowane postępowanie o dobrowolnym charakterze bez względu na jego nazwę lub określenie, w którym przynajmniej dwie strony sporu próbują same osiągnąć porozumienie w celu rozwiązania ich sporu, korzystając z pomocy mediatora.¹

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/52/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie niektórych aspektów mediacji w sprawach cywilnych i handlowych.

Kto to jest mediator?

Mediator oznacza osobę trzecią, do której zwrócono się o to, aby przeprowadziła mediację w sposób skuteczny, bezstronny i kompetentny, bez względu na jej nazwę lub zawód wykonywany w danym państwie członkowskim oraz sposób jej wyznaczenia lub formę, w której zwrócono się do niej o przeprowadzenie mediacji.²

Art. 183². [Mediator]

§ 1. Mediatorem może być osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych, korzystająca w pełni z praw publicznych.

§ 2. Mediatorem nie może być sędzia. Nie dotyczy to sędziów w stanie spoczynku.

§ 3. Organizacje pozarządowe w zakresie swoich zadań statutowych oraz uczelnie mogą prowadzić listy mediatorów oraz tworzyć ośrodki mediacyjne. Wpis na listę wymaga wyrażonej na piśmie zgody mediatora. Informację o listach mediatorów oraz ośrodkach mediacyjnych przekazuje się prezesowi sądu okręgowego.

§ 3¹. Ilekroć w dalszych przepisach niniejszego kodeksu jest mowa o mediatorze, należy przez to rozumieć także stałego mediatora, chyba że przepisy niniejszego kodeksu stanowią inaczej.

§ 4. Stały mediator może odmówić prowadzenia mediacji tylko z ważnych powodów, o których jest obowiązany niezwłocznie powiadomić strony, a jeżeli strony do mediacji skierował sąd - również sąd.

Zakres zastosowania mediacji:

- sfera stosunków prywatnoprawnych,
- sprawy pomiędzy ofiarą a sprawcą przestępstwa,
- sprawy nieletnich,
- sfera działalności administracji publicznej,
- rozwiązywanie sporów wynikających ze zbiorowych i indywidualnych stosunków pracy,
- sfera stosunków międzynarodowych,
- i inne, np. związane ze sportem wyczynowym, korzystaniem z domen internetowych, spory sąsiedzkie oraz mediacje szkolne i akademickie.

² tamże.

W jakich sprawach cywilnych może być prowadzona mediacja?

Mediacja może być prowadzona **we wszystkich sprawach cywilnych, w których dopuszczalne jest zawarcie ugody**, tj. w sprawach, w których wynik postępowania jest zależny od woli stron. Zawarcie ugody, a tym samym prowadzenie mediacji, jest więc możliwe, np. w sprawach o:

- zapłatę
- zniesienie współwłasności
- dział spadku
- podział majątku wspólnego
- należności ze stosunku pracy
- rozstrzygnięcie o istotnych sprawach rodziny
- zaspokojenie potrzeb rodziny
- alimenty
- ustalenie kontaktów z dzieckiem

W sprawach o rozwód i separację, jeżeli istnieją widoki na utrzymanie małżeństwa, przedmiotem mediacji może być także pojednanie małżonków. Jeśli do pojednania nie dojdzie, celem mediacji może być ugodowe rozwiązanie kwestii dotyczących:

- zaspokojenia potrzeb rodziny,
- alimentów,
- sposobu sprawowania władzy rodzicielskiej,
- kontaktów z dziećmi,
- spraw majątkowych podlegających w wyroku orzekającym rozwód lub separację.

Mediacja może także odgrywać istotną rolę w opracowaniu przez strony **porozumienia o sposobie wykonywania władzy rodzicielskiej i utrzymywaniu kontaktów z dzieckiem po rozwodzie**. Strony mogą bowiem w sposób bardzo szczegółowy i uwzględniający ich indywidualną sytuację określić między innymi:

- miejsce zamieszkania dziecka,
- sposób i harmonogram kontaktów z małoletnim dzieckiem, zarówno osobistych, jak i z użyciem innych technik komunikacyjnych (telefonicznych, internetowych), w tym określenia zasad pokrywania ich kosztów,

- sposób kontaktów z dzieckiem przez pozostałych członków rodziny,
- udział w rozstrzyganiu o istotnych sprawach dziecka, w szczególności w zakresie wyboru szkoły, profilu nauki, opieki zdrowotnej,
- zasad wychowawczych i systemu wartości przekazywanych dziecku,
- zasad pokrywania kosztów utrzymania i wychowania dziecka.

Główne zasady mediacji:

1. Dobrowolność.

Mediator dba o dobrowolność uczestniczenia w mediacji i zawierania porozumienia. Nie zmusza stron ani do podjęcia mediacji, ani do osiągnięcia porozumienia. Przed rozpoczęciem mediacji strony uzyskują informację o możliwości wycofania się na każdym jej etapie oraz o możliwości wybrania innego mediatora. Mediator powinien być zaakceptowany przez strony.

2. Bezstronność.

Mediator jest bezstronny wobec uczestników mediacji. Nie przychyła się do racji żadnej ze stron. Prowadzi mediację w taki sposób, aby ewentualna nierównowaga między stronami nie wpływała na przebieg mediacji ani na jej ostateczny rezultat. Jeżeli mediator nie jest w stanie prowadzić mediacji w bezstronny sposób, jest zobowiązany do wycofania się z postępowania mediacyjnego. Mediator wystrzega się stronniczości lub okazywania uprzedzeń i oceniania stron ze względu na ich pochodzenie, wykształcenie, wiek, płeć lub zachowanie podczas mediacji. W związku z prowadzoną mediacją mediator nie nawiązuje takich relacji, które mogą budzić wątpliwości co do jego bezstronności, a w szczególności mediator nie daje stronom ani nie przyjmuje od stron żadnych prezentów lub innych korzyści, z wyłączeniem wynagrodzenia mediatora. Mediator nie podejmuje się mediacji lub wyłącza się z jej kontynuowania, jeżeli uzna, że istnieje konflikt interesów o charakterze profesjonalnym lub osobistym ze stronami lub ich pełnomocnikami. Mediator ujawnia stronom wszelkie z nimi związki o charakterze zawodowym lub prywatnym i uwzględnia ich stanowisko w tym zakresie.

3. Neutralność.

Mediator jest neutralny wobec przedmiotu sporu, nie narzuca stronom rozwiązań. Jest rzecznikiem rzetelnej procedury, sprzyjającej osiągnięciu dobrowolnego porozumienia.

4. Poufność.

Zarówno mediacja, jak i jej przebieg i rezultaty objęte są tajemnicą. Mediator nie ujawnia nikomu informacji, które uzyskuje podczas przeprowadzenia mediacji, z wyjątkiem przestępstw wymienionych w art. 240 Kodeksu Karnego.

Art. 183⁴. [Tajemnica mediacji]

§ 1. Postępowanie mediacyjne nie jest jawne.

§ 2. Mediator, strony i inne osoby biorące udział w postępowaniu mediacyjnym są obowiązane zachować w tajemnicy fakty, o których dowiedziały się w związku z prowadzeniem mediacji. Strony mogą zwolnić mediatora i inne osoby biorące udział w postępowaniu mediacyjnym z tego obowiązku.

§ 3. Bezskuteczne jest powoływanie się w toku postępowania przed sądem lub sądem polubownym na propozycje ugodowe, propozycje wzajemnych ustępstw lub inne oświadczenia składane w postępowaniu mediacyjnym.

Cechy mediacji jako jednej z metod alternatywnego rozstrzygnięcia sporów.

Pierwszą, podstawową cechą mediacji jest jej fakultatywny charakter, co oznacza, że zarówno samo przystąpienie, jak i zawarcie ugody w wyniku mediacji, pozostawione są do swobodnej decyzji stron. Po drugie mediacja ma charakter poufny. Po trzecie postępowanie mediacyjne charakteryzuje brak formalizmu.³

Korzyści z mediacji:

1. Mediacja stwarza stronom szansę na samodzielne, szybkie i tanie rozwiązanie ich sporu w formie polubownego porozumienia.

³ Sobolewski Przemysław, Mediacja w sprawach cywilnych.

2. Mediacja pozwala na utrzymanie wzajemnych relacji.
3. Mediacja umożliwia zachowanie korzystnego wizerunku.
4. Mediacja sprzyja obniżeniu poziomu negatywnych emocji oraz zrozumieniu potrzeb własnych i drugiej strony, a przez to zmniejsza obciążenie psychiczne związane z sytuacją konfliktów.

Jak sprawa trafia do mediacji?

Mediacja może być prowadzona przed wniesieniem sprawy do sądu (mediacja pozasądowa), albo po wszczęciu postępowania - na podstawie postanowienia sądu. W każdym przypadku warunkiem prowadzenia mediacji jest zgoda stron.

W celu przeprowadzenia mediacji pozasądowej, strony zawierają umowę z mediatorem, która może wyglądać następująco:

PRZYKŁAD UMOWY O MEDIACJĘ

UMOWA O PRZEPROWADZENIE MEDIACJI

zawarta w dniu r. w pomiędzy:

..... zamieszkałą w, legitymującą się dowodem osobistym nr wydanym przez
zwaną dalej Mediatorem

a

..... zamieszkałą/ym ul., legitymującą/ym się numerem PESEL

oraz

..... zamieszkałą/ym ul., legitymującą/ym się numerem PESEL

zwanymi w dalszej części umowy Stronami

§1

[Przedmiot umowy]

Mediator zobowiązuje się przeprowadzić postępowanie mediacyjne pomiędzy Stronami w przedmiocie

§2

[Termin i miejsce przeprowadzenia mediacji]

1. Strony zgodnie ustalają, że postępowanie mediacyjne będzie odbywało się w przy ul. Postępowanie mediacyjne rozpocznie się w dniu r.
2. W przypadku nieprzewidzianej i niezależnej od Stron niemożliwości wzięcia udziału w wyznaczonym w danym dniu postępowaniu mediacyjnym, termin może być odpowiednio przesunięty.
3. Odpowiednie przesunięcie terminu dokonywane jest po uzgodnieniu terminu z mediatorem prowadzącym mediację.

§3

[Mediator]

1. Strony zgodnie i dobrowolnie wyrażają zgodę na prowadzenie mediacji przez Stałego Mediatora Sądowego
2. Mediator oświadcza, że posiada odpowiednie kwalifikacje i przygotowanie do przeprowadzenia postępowania mediacyjnego.
3. Mediator zobowiązuje się przestrzegania zasad postępowania mediacyjnego, w tym zasady bezstronności oraz poufności, a także do zorganizowania i przeprowadzenia mediacji z należytą starannością.

§4

[Koszty mediacji]

Strony za przeprowadzone postępowania mediacyjne zapłacą na rzecz Mediatora kwotę w wysokości zł (słownie: złotych) wraz z podatkiem VAT, razem zł (słownie: złotych).

§5

[Postanowienia końcowe]

Umowa o mediację zostaje sporządzona w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron umowy.

Podpisy:

STRONY

MEDIATOR

.....

.....

.....

W przypadku rozpatrywania sporu przez Sąd należy pamiętać, że

każda ze stron może złożyć wniosek o przeprowadzenie mediacji na każdym etapie postępowania sądowego.

Co zawiera postanowienie sądu o skierowaniu stron do mediacji?

Postanowienie sądu o skierowaniu stron do mediacji zawiera:

- wyznaczenie mediatora (wskazanie imienia i nazwiska mediatora)
- wyznaczenie czasu trwania mediacji
- upoważnienie mediatora do zapoznania się z aktami sprawy, o ile strony złożyły w tym zakresie zgodny wniosek

Strony mogą wybrać innego mediatora niż wyznaczony przez sąd. Strony mogą wnioskować o wyznaczenie dłuższego czasu niż miesięczny na przeprowadzenie mediacji. W trakcie mediacji termin na jej przeprowadzenie może zostać przedłużony na zgodny wniosek stron.

Art. 183⁸. [Skierowanie do mediacji]

§ 1. Sąd może skierować strony do mediacji na każdym etapie postępowania.

§ 2. Postanowienie kierujące strony do mediacji może być wydane na posiedzeniu niejawnym. Mediacji nie prowadzi się, jeżeli strona w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia lub doręczenia jej postanowienia kierującego strony do mediacji nie wyraziła zgody na mediację.

§ 3. Przepisu § 1 nie stosuje się w sprawach rozpoznawanych w postępowaniach upominawczym oraz nakazowym, chyba że doszło do skutecznego wniesienia zarzutów.

§ 4. Przewodniczący może wezwać strony do udziału w spotkaniu informacyjnym dotyczącym polubownych metod rozwiązywania sporów, w szczególności mediacji. Spotkanie informacyjne może prowadzić sędzia, referendarz sądowy, urzędnik sądowy, asystent sędziego lub stały mediator.

§ 5. Przed pierwszym posiedzeniem wyznaczonym na rozprawę przewodniczący dokonuje oceny, czy skierować strony do mediacji. W tym celu przewodniczący, jeżeli zachodzi potrzeba wysłuchania stron, może wezwać je do osobistego stawiennictwa na posiedzeniu niejawnym.

§ 6. Jeżeli strona bez uzasadnienia nie stawia się na spotkanie informacyjne lub posiedzenie niejawne, sąd może obciążyć ją kosztami nakazanego stawiennictwa poniesionymi przez stronę przeciwną.

Art. 183⁹.

[Wyznaczenie mediatora. Zapoznanie się mediatora z aktami sprawy]

§ 1. Jeżeli strony nie dokonały wyboru osoby mediatora, sąd, kierując strony do mediacji, wyznacza mediatora mającego odpowiednią wiedzę i umiejętności w zakresie prowadzenia mediacji w sprawach danego rodzaju, biorąc pod uwagę w pierwszej kolejności stałych mediatorów.

§ 2. Mediator ma prawo do zapoznania się z aktami sprawy, chyba że strona w terminie tygodnia od dnia ogłoszenia lub doręczenia postanowienia kierującego strony do mediacji nie wyrazi zgody na zapoznanie się mediatora z aktami.

§ 3. Po skierowaniu stron do mediacji, przewodniczący niezwłocznie przekazuje mediatorowi dane kontaktowe stron oraz ich pełnomocników, w szczególności numery telefonów i adresy poczty elektronicznej, o ile je posiadają.

Jak długo może trwać mediacja?

Postępowanie mediacyjne, do którego doszło na podstawie postanowienia sądu nie powinno trwać dłużej niż trzy miesiące. Na zgodny wniosek stron lub z innych ważnych powodów termin ten może zostać przedłużony, jeżeli będzie to sprzyjać ugodowemu załatwieniu sprawy.

Art. 183¹⁰. [Okres mediacji]

§ 1. Kierując strony do mediacji, sąd wyznacza czas jej trwania na okres do trzech miesięcy. Na zgodny wniosek stron lub z innych ważnych powodów termin na przeprowadzenie mediacji może zostać przedłużony, jeżeli będzie to sprzyjać ugodowemu załatwieniu sprawy. Czasu trwania mediacji nie wlicza się do czasu trwania postępowania sądowego.

§ 2. Przewodniczący wyznacza rozprawę po upływie terminu, o którym mowa w § 1, a przed jego upływem, jeżeli choć jedna ze stron oświadczy, że nie wyraża zgody na mediację.

Kto decyduje o wyborze mediatora?

Mediatora wybierają strony albo wyznacza go sąd (biorąc pod uwagę w pierwszej kolejności stałych mediatorów).

Jak przebiega mediacja?

Po otrzymaniu postanowienia sądu, mediator kontaktuje się ze stronami, ustalając termin i wskazując miejsce spotkania.

Mediator wyjaśnia zasady i cele postępowania mediacyjnego oraz pyta, czy strony wyrażają zgodę na mediację.

Mediacja jest rozmową stron w obecności mediatora. Mogą się także odbywać indywidualne spotkania mediatora z każdą ze stron.

Strony mogą zrezygnować z udziału w mediacji na każdym etapie postępowania mediacyjnego.

Mediacja jest poufna. Mediator nie może udostępniać informacji z mediacji osobom trzecim. Protokół z mediacji nie zawiera żadnych ocen ani stanowisk stron.

Mediator nie może być świadkiem co do faktów, o których dowiedział się w związku z prowadzeniem mediacji, chyba że strony zwolnią go z obowiązku zachowania tajemnicy mediacji.

W jaki sposób może zakończyć się mediacja?

Mediacja może zakończyć się zawarciem wspólnie wypracowanej ugody, którą podpisują strony. Jeżeli strony zawarły ugodę przed mediatorem, ugodę zamieszcza się w protokole albo załącza się do niego. W razie mediacji ze skierowania sądu oraz w przypadku mediacji pozasądowej i wystąpienia przez stronę do sądu z wnioskiem o zatwierdzenie ugody zawartej przed mediatorem, mediator składa protokół w sądzie. Zatwierdzona przez sąd ugoda ma moc prawną ugody zawartej przed sądem i kończy postępowanie. **Sąd nie zatwierdzi ugody, w całości lub części, jeżeli ugoda jest sprzeczna z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa, a także gdy jest niezrozumiała lub zawiera sprzeczności.** Jeśli ugoda, której nadano klauzulę wykonalności nie została wykonana, można skierować jej wykonanie do egzekucji komorniczej. W przypadku braku ugody, strony mogą dochodzić swoich praw w postępowaniu sądowym.

PRZYKŁAD UGODY MEDIACYJNEJ Z PRZEBIEGU POSTĘPOWANIA MEDIACYJNEGO PROWADZONEGO NA PODSTAWIE UMOWY O MEDIACJĘ W SPRAWIE O USTALENIE ALIMENTÓW

UGODA MEDIACYJNA

zawarta w dniu r. w pomiędzy:

..... zamieszkałym ul., legitymującym się numerem PESEL reprezentowany przez przedstawiciela ustawowego – matkę zamieszkałą ul., legitymującą się numerem PESEL zwanym w dalszej części umowy **UPRAWNIONYM**
a

..... zamieszkałym ul., legitymującym się numerem PESEL zwanym w dalszej części umowy **ZOBOWIĄZANYM**
w dalszej części ugody zwanymi „Stronami”

Mediację prowadziła, stałym mediator z listy prowadzonej przez Prezesa Sądu Okręgowego w, zam.

Strony zawierają przed - stałym mediator z listy prowadzonej przez Prezesa Sądu Okręgowego w, UGODĘ MEDIACYJNĄ, o następującej treści (zwaną dalej: „Ugodą”)

§1

Przedmiot ugody

1. Strony zgodnie postanawiają, że Zobowiązany będzie wykonywać ciężący na nim ustawowy obowiązek alimentacyjny, poprzez płacenie alimentów na rzecz małoletniego w kwocie zł (słownie: złotych) miesięcznie, płatnych z góry do dnia każdego miesiąca, wraz z odsetkami ustawowymi w wypadku zwłoki w płatności każdej z rat, poczynawszy od miesiąca roku.
2. Osobą uprawnioną do odbioru alimentów jest matka do czasu osiągnięcia przez pełnoletności.
3. Płatność alimentów następuje w formie zlecenia przelewu, dokonywanego przez zobowiązanego na rachunek bankowy matki Uprawnionej.
4. Obowiązek alimentacyjny Zobowiązanego względem jego dziecka wynika z art. 133 par. 1 Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego.

§2

Zgodne oświadczenia Stron

1. Strony oświadczają, że nie roszczą względem siebie pretensji w związku z zawarciem i wykonaniem ugody.
2. Strony oświadczają, że w przypadku zmiany okoliczności, w tym zwiększenia się usprawiedliwionych potrzeb osoby otrzymującej alimenty lub zwiększenia się możliwości zarobkowych i majątkowych Zobowiązanego, każda ze Stron może żądać zmiany warunków zawartych w niniejszej Ugodzie.
3. Strony oświadczają, że niniejsza ugoda kończy ich spór w zakresie zobowiązań alimentacyjnych.

§3

Pozostałe zapisy

1. Strony zgodnie oświadczają, że postanowienia ugody są dla nich zrozumiałe i nie wnoszą żadnych zastrzeżeń co do jej treści.
2. W przypadku naruszenia treści ugody strony zobowiązują się do skorzystania w pierwszej kolejności z pomocy mediatora.
3. Zgodnie z treścią art. 183¹² § 2¹ k.p.c. mediator poinformował strony, że podpisanie przez nie ugody oznacza wyrażenie zgody na wystąpienie do właściwego sądu o jej zatwierdzenie.
4. Odpis ugody doręczono stronom z pouczeniem, że mogą zwrócić się do sądu właściwego o nadanie klauzuli wykonalności niniejszej ugodzie.
5. Ugodę sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron oraz jednym dla mediatora.

.....

..... (data, podpis)

.....

..... (data, podpis)

Poświadczam, iż Strony złożyły podpisy w obecności mediatora.

..... (....., stały mediator przy
Sądzie Okręgowym w, data, podpis)

Jakie są koszty mediacji w sprawach cywilnych?

Koszty mediacji pozasądowej określają strony konfliktu z mediatorem w umowie o mediację. Koszty mediacji toczącej się na skutek skierowania przez Sąd określone są w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 czerwca 2016 roku w sprawie wysokości wynagrodzenia i podlegających zwrotowi wydatków mediatora w postępowaniu cywilnym.

W sprawach o prawa majątkowe (np. o zapłatę, alimenty, podział majątku) **wynagrodzenie mediatora wynosi 1% wartości przedmiotu sporu, jednak nie mniej niż 150 zł i nie więcej niż 2.000 zł za całość postępowania mediacyjnego.**

W sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu sporu nie da się określić, oraz o prawa niemajątkowe (np. o kontakty rodzica z dzieckiem) wynagrodzenie mediatora za pierwsze posiedzenie mediacyjne wynosi 150 zł, a za każde następne posiedzenie – 100 zł, łącznie nie więcej niż 450 zł.

Mediatorowi przysługuje także zwrot niezbędnych udokumentowanych wydatków mediatora poniesionych w związku z przeprowadzeniem mediacji na pokrycie kosztów:

1. przejazdów - w wysokości i na warunkach określonych w przepisach dotyczących wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej;
2. wynajmu pomieszczenia niezbędnego do przeprowadzenia posiedzenia mediacyjnego, w wysokości nieprzekraczającej 70 złotych za jedno posiedzenie;
3. korespondencji, w wysokości nieprzekraczającej 30 złotych.

W razie nieprzystąpienia stron do mediacji, mediatorowi przysługuje zwrot poniesionych wydatków w wysokości nieprzekraczającej 70 złotych.

Mediacja w sprawach karnych.

Jaki jest cel mediacji w sprawach karnych?

Mediacja ma na celu samodzielne wypracowanie przez pokrzywdzonego i sprawcę rozwiązania zadawalającego obie strony konfliktu, a nie ustalenie kto ponosi winę za przestępstwo, czy jaki był przebieg zdarzenia. Mediacja w sprawach karnych i z nieletnim sprawcą czynu karalnego jest przede wszystkim dla osoby pokrzywdzonej. Służy jak najszybszemu zadośćuczynieniu za doznane w wyniku przestępstwa krzywdy i/lub naprawieniu szkody wyrządzonej przestępstwem. Pokrzywdzony może wyrazić swoje emocje i uczucia oraz zdecydować o odpowiednim mu sposobie naprawienia uczynionego przestępstwem zła. Sprawca ma szansę zrozumieć jak jego działanie wpłynęło na drugą stronę, jaką krzywdę wyrządziło i przejąć odpowiedzialność za swoje czyny.

Co to jest mediacja w sprawach karnych?

Mediacja w sprawach karnych to próba dobrowolnego porozumienia pomiędzy pokrzywdzonym i sprawcą przestępstwa (podejrzany lub oskarżony) w obecności neutralnej i bezstronnej osoby – mediatora. Pozwala wypracować obu stronom satysfakcjonujące – pod względem finansowym i moralnym porozumienie. Sprzyja trwałemu zakończeniu konfliktu karnego lub jego załagodzeniu. Mediacja nadaje stronom większą autonomię w zakresie rozporządzania swoimi prawami, dając stronom możliwość współdecydowania o sposobie naprawienia zła wyrządzonego przestępstwem. Mediacja jest szansą na szybsze zakończenie postępowania karnego.

Co to jest mediacja w sprawach nieletnich?

Mediacja w sprawach nieletnich (z nieletnim sprawcą czynu karalnego lub wykazującym przejawy demoralizacji) to próba doprowadzenia do ugodowego i satysfakcjonującego obie strony rozwiązania konfliktu karnego. Rozmowie uczestniczy osoba trzecia – mediator, który wspiera przebieg spotkania stron, łagodzi ich emocje i pomaga stronom w wypracowaniu porozumienia. Stronami mediacji są: nieletni sprawca czynu karalnego lub wykazujący przejawy demoralizacji, jego rodzice/opiekunowie prawni oraz pokrzywdzony. Pokrzywdzony może być zarówno osoba dorosła jak i małoletni, wtedy wraz z nimi uczestniczą w mediacji również jego rodzice/opiekunowie prawni.

Kto może skierować sprawę do mediacji w sprawach karnych?

Sprawę do mediacji może skierować: policja, prokurator, sąd. Pokrzywdzony i oskarżony/podejrzany mogą złożyć prowadzącemu postępowanie karne wniosek o mediację.

Kto może skierować w sprawie nieletnich do mediacji?

Jeżeli nieletni jest sprawcą czynu karalnego lub wykazuje przejawy demoralizacji, do mediacji sprawę może skierować Sąd. Pokrzywdzony lub nieletni i jego rodzice mogą złożyć do sędziego wniosek o mediację. Jeżeli pokrzywdzony jest osobą niepełnoletnią, wniosek taki musi być potwierdzony przez jego rodziców lub opiekunów prawnych.

Ważne: Wniosek o mediację może być złożony w formie pisemnej lub ustnie do protokołu czynności organu prowadzącego postępowanie.

W jakich sprawach karnych i w sprawach nieletnich może być prowadzona mediacja?

Mediacja może i powinna być prowadzona we wszystkich sprawach, w których strony uczestniczące w zdarzeniu przestępczym chcą się spotkać i o nim porozmawiać. W praktyce do mediacji kierowane są sprawy w przypadku, gdy strony łączy jakaś zależność (np. są sąsiadami, rodziną), popełnione przestępstwa są drobne. Mediacji nie prowadzi się, gdy sprawa dotyczy zorganizowanej przestępczości, sprawca był wielokrotnie karany, jest bardzo zdemoralizowany.

Ważne: Aby wziąć udział w mediacji sprawca nie musi przyznawać się do winy. Istotne jest, aby okoliczności sprawy nie budziły wątpliwości, a strony zgodziły się co do podstawowych faktów.

Jaka jest podstawa prowadzenia mediacji?

Mediacje w sprawach karnych prowadzi się na podstawie postanowienia policji, prokuratura lub sądu. Organ procesowy może według swojego uznania skierować sprawę do mediacji. Może także zrobić to na wniosek lub za zgodą pokrzywdzonego lub oskarżonego (podejrzanego). Wystarczy złożyć wniosek zawierający prośbę o skierowanie sprawy do mediacji na policji, prokuratorowi lub do sądu.

Mediacje w sprawach nieletnich prowadzi się na podstawie postanowienia wydanego przez sędziego rodzinnego. Postanowienie może być wydane z urzędu lub na wniosek stron/y albo za ich zgodą.

Wniosek dotyczący skierowania do mediacji nie musi mieć uzasadnienia.

Można go złożyć ustanie do protokołu przesłuchania lub protokołu rozprawy.

Pokrzywdzony i sprawca mogą także w każdym czasie, bez skierowania organu procesowego, przyjść do mediatora i prosić o przeprowadzenie mediacji między nimi.

Jak długo trwa mediacja?

W sprawach karnych mediacja trwa do 1 miesiąca. Jeśli jednak pokrzywdzony i oskarżony (podejrzany) widzą możliwość zawarcia porozumienia, ale czas wyznaczony na przeprowadzenie mediacji jest dla nich zbyt krótki, powinni poinformować o tym mediatora. Mediator składa wtedy do organu procesowego wniosek o przedłużenie mediacji na czas dalszy, konieczny do znalezienia przez strony sposobu rozwiązania konfliktu.

W sprawach nieletniego czas na przeprowadzenie mediacji to 6 tygodni. W wyjątkowych wypadkach mediator może złożyć wniosek o przedłużenie tego okresu na czas nie dłuższy niż 14 dni.

Co pokrzywdzony i sprawca mogą osiągnąć w wyniku mediacji?

W wyniku spotkania mediacyjnego pokrzywdzony i sprawca mają szansę rozwiązać swój spór samodzielnie, nie zrywając relacji między sobą. Mogą sami decydować o swoim życiu, bez udziału sądu, który rozstrzygnie ich konflikt. Wypracować warunki ugody, która będzie satysfakcjonowała obie strony. Daje to pewność, że ugoda będzie wykonana przez sprawcę i bez zbędnych kosztów.

Pokrzywdzony może otrzymać naprawienie szkody, zadośćuczynienie swojej krzywdzie zgodnie ze swoimi potrzebami i oczekiwaniami. Sprawca, jeśli zadośćuczyni pokrzywdzonemu ma szansę na łagodniejsze potraktowanie przez sąd.

Ważne: Treść ugody mediacyjnej nie jest dla sądu wiążąca. Oznacza to, że może uwzględnić wypracowane przez strony porozumienie i przenieść je do treści orzeczenia, ale nie ma takiego obowiązku. W każdym jednak przypadku sąd wydając rozstrzygnięcie i decydując o rodzaju kary i jej wysokości lub środka wychowawczym (poprawczym) orzekając w sprawie musi wziąć pod uwagę fakt zawarcia przez strony porozumienia.

Jak przebiega spotkanie pokrzywdzonego i sprawcy na mediacji?

Mediator spotyka się w pierwszej kolejności ze sprawcą, wyjaśnia mu istotę mediacji, zasady postępowania mediacyjnego, wskazuje korzyści jakie mogą wystąpić, jeżeli dojdzie do spotkania stron i wspólnej rozmowy o konflikcie. Po

wyrażeniu przez sprawcę zgody na mediację, taką samą rozmowę mediator przeprowadza z pokrzywdzonym. Jeżeli pokrzywdzony wyrazi zgodę na mediację, dochodzi do wspólnego spotkania, na którym strony, przy pomocy mediatora, rozmawiają o konflikcie i szukają wspólnie jego rozwiązania.

W przypadku mediacji z nieletnim, a także gdy pokrzywdzony jest małoletni, w spotkaniach biorą udział ich rodzice lub opiekunowie.

Przy spotkaniu mediacyjnym stron mogą być obecne także inne osoby, np. adwokaci stron czy osoby wspierające. Konieczna jest na to zgoda obu stron konfliktu oraz akceptacja mediatora. Osoby te nie mogą podejmować decyzji za strony. Pokrzywdzony i sprawca mogą korzystać z porady lub pomocy tych osób.

Pokrzywdzony i sprawca (w przypadku nieletniego także i jego rodzice lub opiekunowie prawni) są gospodarzami procesu mediacji, partnerami w rozmowie, autorami wypracowanego rozwiązania. Mediator zarządza procedurą mediacji, czuwa nad tym, aby zasady i reguły spotkania były przestrzegane przez wszystkich uczestników spotkania, wspiera ich, pomaga stronom sformułować ugodę.

Możliwe jest także prowadzenie mediacji pośrednie, kiedy pokrzywdzony i sprawca nie spotykają się ze sobą. Mediator pełni wtedy rolę pośrednika przekazującego stronom wzajemnie zgłaszane przez nich potrzeby i oczekiwania.

Czy z przebiegu mediacji sporządza się jakieś dokumenty?

Niezależnie od tego, czy strony dojdą do porozumienia, mediator sporządza sprawozdanie z mediacji, w którym umieszcza jedynie informację o dacie spotkania, wyrażeniu zgody na mediacji oraz czy doszło do zawarcia porozumienia czy też nie. W przypadku ugody do sprawozdania dołączona jest jej treść, podpisaną przez strony i mediatora. W sprawozdaniu mediator nie opisuje przebiegu mediacji, stanowisk i propozycji stron, nie wskazuje także, która ze stron nie wyraziła zgody na mediację lub z mediacji zrezygnowała. Daje to uczestnikom procedury mediacyjnej gwarancję, że to co powiedzieli oni na mediacji nie zostanie ujawnione w trakcie postępowania karnego.

Jakie są koszty mediacji?

Koszty mediacji karnej i z nieletnim sprawcą czynu karalnego pokrywa w całości Skarb Państwa. Natomiast jeśli strony same zgłosiły się do mediatora (bez skierowania sądu, prokuratura lub policji), to one pokrywają koszty mediacji. W takim przypadku wysokość wynagrodzenia za mediację jest ustalana przez strony i mediatora przed rozpoczęciem mediacji.

Jakie są konsekwencje dla osoby, która nie wyraża zgody na uczestnictwo w mediacji, nie przystąpiła do mediacji lub cofnęła wcześniej wyrażoną zgodę na mediację?

Mediacja jest procesem dobrowolnym. Dlatego jeśli strona nie wyraziła zgody na mediację lub cofnęła wcześniej wyrażoną zgodę albo jeśli nie przystąpiła do mediacji, nie pociąga to dla stron żadnych negatywnych skutków, a sprawa wraca do sądu do dalszego prowadzenia.

Wyrażenie zgody przez sprawcę na mediację i udział w mediacji nie jest przyznaniem się do winy. Wyrażenie zgody i udział pokrzywdzonego w mediacji nie oznacza słabości wobec sprawcy i przestępstwa.

Mediacja nie dostarcza dowodów, to prowadzący postępowanie karne i oskarżyciel publiczny (prokurator, policja) lub sąd mają obowiązek poszukiwania dowodów i prowadzenia czynności dowodowych.

Ważne: mediacje to szybki, elastyczny i poufny proces otwierający możliwości rozwiązania problemu w sposób kreatywny. W procesie tym strony definiują swój konflikt i wspólnie szukają sposobu jego rozwiązania. Mediator jest tylko osobą pomagającą w rozmowie i znalezieniu najkorzystniejszego dla obu stron rozwiązania.

Sąd Polubowny (Arbitrażowy).

Postępowanie przed sądem polubownym należy do tzw. alternatywnych metod rozwiązywania sporów cywilnych przed niezależnym od sądu państwowego organem. Podstawa prawna funkcjonowania sądów polubownych unormowana została w Kodeksie postępowania cywilnego w artykułach od 1154 do 1217.

Najważniejsze cechy tej formy rozwiązywania sporów to przede wszystkim:

- dobrowolność,
- co do zasady jednoinstancyjność (co wpływa na szybkość postępowania),
- niskie koszty postępowania,
- poufność (w postępowaniu polubownym nie uczestniczy publiczność),
- nieograniczony zasięg terytorialny – strony mogą dowolnie wybrać miejsce postępowania,
- wyrok sądu polubownego po nadaniu mu klauzuli wykonalności może być skierowany do egzekucji,

- sąd polubowny może rozstrzygać także w oparciu o zasady prawa lub zasady słuszności,
- w przypadku wyboru sądu polubownego, strony nie mogą dochodzić swoich roszczeń w sądzie powszechnym.

Co może być przedmiotem spraw?

Przedmiotem spraw rozpoznawanych przez sądy arbitrażowe mogą być wszystkie sprawy majątkowe oraz sprawy o prawa niemajątkowe z wyjątkiem tych spraw, co do których zawarcie ugody sądowej jest niedopuszczalne. Zatem nie mogą być poddane rozstrzygnięciu sądu polubownego sprawy między innymi o alimenty, rozwód, separację, ustalenie ojcostwa czy jego zaprzeczenie, przysposobienie, gdyż w tych wypadkach ustawa wymaga orzeczenia sądu powszechnego.

Istota zapisu na sąd polubowny.

Zapis ten jest podstawową przesłanką kompetencji sądu polubownego do rozpoznania określonej sprawy. Brak zapisu uniemożliwia sądowi zajęcie się taką sprawą. Rozpoznanie sprawy bez zapisu na sąd polubowny jest przesłanką do uchylecia wyroku tego sądu a także podstawą odmowy uznania albo stwierdzenia wykonalności wyroku sądu polubownego przez sąd powszechny. Zapis na sąd polubowny musi być sporządzony w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

Art. 1161. [Zapis na sąd polubowny]

§ 1. Poddanie sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego wymaga umowy stron, w której należy wskazać przedmiot sporu lub stosunek prawny, z którego spór wyniknął lub może wyniknąć (zapis na sąd polubowny).

§ 2. Bezskuteczne są postanowienia zapisu na sąd polubowny naruszające zasadę równości stron, w szczególności uprawniające tylko jedną stronę do wytoczenia powództwa przed sądem polubownym przewidzianym w zapisie albo przed sądem.

§ 3. Zapis na sąd polubowny może wskazywać stały sąd polubowny jako właściwy do rozstrzygnięcia sporu. Jeżeli strony nie postanowiły inaczej, wiąże je regulamin stałego sądu polubownego obowiązujący w dacie zawarcia zapisu na sąd polubowny.

Art. 1162. [Forma zapisu na sąd polubowny]

§ 1. Zapis na sąd polubowny powinien być sporządzony na piśmie.

§ 2. Wymaganie dotyczące formy zapisu na sąd polubowny jest spełnione także wtedy, gdy zapis zamieszczony został w wymienionych między stronami pismach lub oświadczeniach złożonych za pomocą środków porozumiewania się na odległość, które pozwalają utrwalić ich treść. Powołanie się w umowie na dokument zawierający postanowienie o poddaniu sporu pod rozstrzygnięcie sądu polubownego spełnia wymagania dotyczące formy zapisu na sąd polubowny, jeżeli umowa ta jest sporządzona na piśmie, a to powołanie się jest tego rodzaju, że czyni zapis częścią składową umowy.

Kto sprawuje kontrolę?

Kontrolę nad wyrokami sądów polubownych sprawują sądy powszechne. Polega ona jedynie na rozpoznawaniu skarg o uchylenie wyroku sądu polubownego, uznaniu albo stwierdzeniu wykonalności tych wyroków lub ugody przed nim zawartej, powoływaniu arbitrów i ich wyłączeniu, udzielaniu zabezpieczenia czy przeprowadzeniu dowodu.

Kto może być arbitrem?

Arbitrem może być **każda osoba fizyczna bez względu na obywatelstwo, posiadająca pełną zdolność do czynności prawnych**. Czyli nie może nim być np. osoba małoletnia czy ubezwłasnowolniona. Arbitr nie musi mieć wykształcenia prawniczego.

Art. 1170. [Arbiter]

§ 1. Arbitrem może być osoba fizyczna bez względu na obywatelstwo, mająca pełną zdolność do czynności prawnych.

§ 2. Arbitrem nie może być sędzia państwowy. Nie dotyczy to sędziów w stanie spoczynku.

Wyrok.

Wyroki sądu polubownego, a także ugody zawarte przed tym sądem mają moc prawną na równi z wyrokiem sądu państwowego pod warunkiem jednak, że zostaną uznane przez sąd państwowy albo sąd ten stwierdzi ich wykonalność.

Obowiązkowi uznania bądź stwierdzenia wykonalności podlegają wszystkie wyroki sądów polubownych, które mają wyrzucić skutki prawne na terytorium RP. Uznanie bądź wykonalność stwierdza sąd państwowy, który byłby właściwy do rozpoznania sprawy, gdyby nie było zapisu na sąd polubowny.